

Utlåtande Rotel II (Dnr KS 2025/927)

Motion om tillgång till toaletter och omklädningsrum vid fotbollsplaner

Motion av Jonas Naddebo (C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Jan Valeskog

Sammanfattning av ärendet

Jonas Naddebo (C) har väckt en motion i kommunfullmäktige där han föreslår att berörda nämnder och bolag får i uppdrag att säkerställa att samtliga fotbollsplaner i staden har tillgång till toaletter samt att det finns tillgång till omklädningsrum på större anläggningar.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, Stockholms Stadshus AB, Enskede IK, Hässelby SK FF, IFK Aspudden-Tellus, IFK Stockholm FK, Karlbergs BK, Norrtulls sportklubb, Reymersholms IK, Stockholms fotbollförbund och Älvsjö AIK.

Enskede IK, Hässelby SK FF, IFK Aspudden-Tellus, IFK Stockholm FK, Karlbergs BK, Reymersholms IK och Älvsjö AIK har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret påpekar att budgetuppdrag angående att tillföra toaletter vid fotbollsplaner redan finns och att idrottsnämnden arbetar för att genomföra detta.

Fastighetsnämnden poängterar att förvaltningarna redan idag arbetar för att utöka stadens bestånd av toalettbyggnader vid fotbollsplaner.

Idrottsnämnden påpekar att en översyn är gjord i frågan efter budgetuppdrag 2024 och att det årligen avsätts särskilda medel för att tillföra toaletter på fler anläggningar.

Utbildningsnämnden poängterar ett antal praktiska svårigheter med att öppna skolors lokaler enbart för att tillgängliggöra toaletter.

Stockholms Stadshus AB deltar i ett arbete för att utreda möjligheten att tillgängliggöra idrottssalar i fler skolor samt att utöka öppettiderna. Detta arbete kan

också innebära att fler toaletter och omklädningsrum görs tillgängliga, särskilt där dessa ligger nära exempelvis fotbollsplaner.

Norrstulls sportklubb delar uppfattningen att omklädningsrum och toaletter är en viktig del för att kunna erbjuda en trygg miljö kring stadens fotbollsplaner.

Stockholms fotbollförbund anser att toaletter och/eller omklädningsrum ska finnas på stadens anläggningar och att staden bör arbeta för detta.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Tillgång till toaletter och omklädningsrum vid olika typer av idrottsanläggningar är viktigt för alla som utövar idrott. Särskilt viktig är frågan ur ett jämställdhetsperspektiv.

Av denna anledning finns ett pågående arbete för att tillföra toaletter och/eller omklädningsrum på fler platser i staden. Förvaltningarna tittar även på möjligheten till samutnyttjande av toaletter med skolor.

Som fastighetsnämnden poängterar avsätts det årligen särskilda medel för att bygga toaletter vid bollplaner som saknar detta. Samtidigt pågår det ett arbete för att komplettera med andra ändamålsenliga servicefunktioner som omklädningsrum. Ett arbete sker också för att ta fram en typbyggnad för omklädning i syfte att minska kostnaderna och snabba på processer för ökat utbud. Typbyggnader finns redan framtagna för toaletter, en mindre och en större variant.

Med anledning av detta föreslår jag att motionen besvaras.

Bilaga

Motion om att tillgång till toaletter och omklädningsrum vid fotbollsplaner, dnr KS 2025/927-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 27 maj 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Ärendet

Jonas Naddebo (C) har väckt en motion i kommunfullmäktige i vilken han föreslår att berörda nämnder och bolag får i uppdrag att säkerställa att samtliga fotbollsplaner i staden har tillgång till toaletter samt att det finns tillgång till omklädningsrum på större anläggningar.

I motionen framförs att fotboll är den mest populära idrotten att utöva bland barn och ungdomar, men att fler pojkar än flickor utövar fotboll. Vidare framför motionären att trygghet vid idrottsanläggningar samt tillgång till omklädningsrum och toaletter är viktiga faktorer för att öka flickors deltagande i fotboll.

Mot bakgrund av detta föreslås kommunfullmäktige att besluta att ge berörda nämnder och bolag i uppdrag att säkerställa att samtliga fotbollsplaner i staden har tillgång till toaletter samt att ge berörda nämnder och bolag i uppdrag att säkerställa att det även finns tillgång till omklädningsrum vid större fotbollsplaner och anläggningar

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, Fastighetsnämnden, Idrottsnämnden, Utbildningsnämnden, Stockholms Stadshus AB, Enskede IK, Hässelby SK FF, IFK Aspudden-Tellus, IFK Stockholm FK, Karlbergs BK, Norrtulls sportklubb, Reymersholms IK, Stockholms fotbollförbund och Älvsjö AIK.

Enskede IK, Hässelby SK FF, IFK Aspudden-Tellus, IFK Stockholm FK, Karlbergs BK, Reymersholms IK och Älvsjö AIK har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	3
Fastighetsnämnden	4
Idrottsnämnden	5
Utbildningsnämnden	6
Stockholms Stadshus AB	7
Norrtulls sportklubb	8
Stockholms fotbollförbund	8
Reservationer m.m.	10

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 20 januari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Under 2024 genomfördes, med utgångspunkt i kommunfullmäktiges budget, en översyn av de bollplaner som saknade toalettfunktion. Utifrån översynen identifierade idrottsförvaltningen lämpliga åtgärder för respektive plats samt en prioritetsordning. I kommunfullmäktiges budget för 2026 framgår det att utbyggnaden av toaletter och vattenkranar ska fortsätta i enlighet med den prioritetsordning som tagits fram.

I idrottsnämndens och fastighetsnämndens gemensamma investeringsplanering avsätts årligen medel för att bygga ut servicefunktioner såsom toaletter och omklädningsrum.

Idrottsnämnden och fastighetsnämnden arbetar kontinuerligt med att utöka stadens bestånd av toalettbyggnader vid fotbollsplaner. Förutsättningarna på respektive plats är dock varierande med hänsyn till marktillgång, befintlig infrastruktur samt bestämmelser i gällande detaljplaner och kräver noggrann utredning och planering.

Utbildningsnämnden arbetar för att tillgängliggöra fler skollokaler på kvällar och helger till stadens idrotts- och föreningsliv och utreder möjligheten att tillgängliggöra ytterligare skolidrottshallar i enlighet med kommunfullmäktiges budget.

Sammanfattningsvis anser stadsledningskontoret att initiativet ligger i linje med befintliga arbetsätt och aktiviteter och att det därför inte finns anledning att ge berörda nämnder och bolag ytterligare uppdrag.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2025 följande.

Fastighetsnämnden godkänner och överlämnar fastighetskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Fastighetskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret prioriterar tillsammans med idrottsförvaltningen ur gemensam investeringsbudget nya anläggningar. Kontoret utför byggnationer på uppdrag av idrottsförvaltningen.

Redan idag arbetar kontoren med att utöka stadens bestånd av toalettbyggnader vid fotbollsplaner. Det pågår planering för vilka bollplaner som står på tur för att få toalettbyggnader, och det finns årligen budget för ett mindre antal sådana byggnader i pågående och kommande projekt.

Förutsättningarna ser olika ut på olika platser. Till exempel stöder detaljplanen inte alltid byggnader, eller så kan yta att uppföra en byggnad på saknas. Det kan också vara långt till anslutningspunkter, vilket är kostnadsdrivande. Kontoren tittar även på möjligheterna till samutnyttjande av till exempel toaletter i skolor. Kontoret har också

tagit fram två typbyggnader för toaletter, en mindre och en större, vilka kan modifieras utifrån platsens specifika förutsättningar. Att samtliga fotbollsplaner i staden får tillgång till toaletter kommer inte vara möjligt att uppfylla.

Kontoret förvaltar cirka 90 stycken 11-spelsplaner, om det är dessa som avses med ”större fotbollsplaner”. I de fall dessa planer ligger i anknäytning till en idrottsplats finns alltid toalett- och omklädningsmöjligheter.

Att bygga nya omklädningsrum kräver yta, stöd i detaljplan och utrymme i budget. Här rör det sig om större investeringar och projekt med längre ledtider. Kontoret ser även över möjligheten att ta fram en typbyggnad för omklädningsrum som kan användas som modell i de fall där det är möjligt. Fler byggnader kräver ökade ekonomiska och personella resurser av förvaltningarna för bland annat drift och underhåll.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2025 följande.

Idrottsnämnden godkänner och överlämnar idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen delar bilden som framförs i motionen av att tillgången till omklädnings- och toalettmöjligheter i anslutning till stadens fotbollsplaner är betydelsefull i syfte att tillskapa ändamålsenliga anläggningar som upplevs som trygga och välkomnande för såväl flickor som pojkar. Idrottsförvaltningens inriktning är att 11-spelsplaner bör ha tillgång till utrymmen för klädombyte, duschar samt toalettrum medan en mindre plan, vilken i större utsträckning används av yngre barn, bör ha tillgång till åtminstone toalett vid eller i nära anslutning till bollplanen i fråga. Under 2024 genomfördes, med utgångspunkt från uppdrag i budget, en översyn av de bollplaner som saknar toalettfunktion och förvaltningen har med utgångspunkt från denna identifierat lämplig åtgärd för respektive plats.

För att kunna säkerställa att samtliga av stadens bollplaner har åtkomst till omklädningsmöjligheter och toaletter behövs investeringar i nya servicebyggnader på de platser där så är möjligt. Av detta skäl har exempelvis många nya toalettbyggnader uppförts i anslutning till bollplaner som sedan tidigare saknat denna funktion. Förutsättningarna på respektive plats är emellertid skiftande med hänsyn till marktillgång, befintlig infrastruktur samt bestämmelser i gällande detaljplaner. Förvaltningen välkomnar ett utökat samarbete med övriga förvaltningar i staden gällande möjlighet att erhålla bygglov för nya servicefunktioner i de fall byggnation av sådana går i strid med gällande detaljplaner.

I den gemensamma investeringsplaneringen med fastighetskontoret avsätts årligen särskilda medel för att komplettera de bollplaner som saknar toaletter med denna funktion samtidigt som det pågår arbete med att komplettera befintliga anläggningar

med ändamålsenliga servicefunktioner som omklädningsrum. Utöver investeringar i nya byggnader bör befintliga möjligheter inom stadens bestånd tas tillvara ytterligare genom att se över förutsättningarna att få åtkomst till omklädnings- och toalettmöjligheter i intilliggande hallar och/eller skolor där så är möjligt. Förutsättningarna för detta kan emellertid skilja sig åt beroende på olika lokalers beskaffenhet. En fråga som behöver studeras vidare i relation till detta är hur ansvaret kopplade till bokningar ska regleras.

Idrottsförvaltningen anser därutöver att de bollplaner som idag saknar toalettfunktion och där möjligheten att tillskapa sådana i direkt anslutning till dessa på olika sätt är utmanande bör beaktas vid placering av stadens allmänna toaletter, så att dessa i förekommande fall kan nyttjas också av besökare till bollplanerna.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 december 2025 följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Claes Nyberg (C) och Andréa Hedin m.fl. (alla M), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ser positivt på motionens grundläggande intentioner, både att förbättra förutsättningarna för flickors idrottande och att nyttja förvaltningens lokaler mer effektivt. Samtidigt ser förvaltningen ett antal praktiska svårigheter med att genomföra motionärens förslag. Ett eventuellt uppdrag i linje med förslaget behöver därför föregås av en analys av såväl behov som förutsättningar för att avgöra uppdragets genomförbarhet och potentiella nytta för stockholmarna.

Utbildningsnämnden har redan idag ett tydligt uppdrag att tillgängliggöra skollokaler för föreningslivet, och utbildningsförvaltningen arbetar kontinuerligt i samverkan med berörda förvaltningar för att uppfylla detta uppdrag. Vad gäller skolidrottssalar är cirka 100 av 122 skolidrottssalar bokningsbara under kvällar och helger. Lokalerna bokas i idrottsförvaltningens bokningssystem och öppnas företrädesvis med kortlås. Utbildningsförvaltningen utreder möjligheten att tillgängliggöra ytterligare idrottslokaler för uthyrning, men alla lokaler är inte lämpliga för detta ändamål. Det kan krävas komplicerade och kostsamma anpassningar av exempelvis passersystem för att tillgängliggöra en lokal som ligger placerad långt inne i skolan.

Förvaltningen anser att det inte är lämpligt att öppna upp skolans lokaler för allmänheten under skoltid. Enligt förvaltningens bedömning är det inte heller lämpligt att hålla en lokal olåst under tider när det inte finns personal på plats. I praktiken innebär detta att det är idrottsförvaltningen som har rådighet över majoriteten av

omklädningsrummen i utbildningsförvaltningens lokaler under de tider som eventuellt är aktuella. Ett eventuellt tillgängliggörande av lokaler i de syften som anges i motionen behöver därför hanteras av idrottsförvaltningen, inom ramen för det bokningssystem och de överenskommelser som finns. I detta ingår hantering av frågor som ersättning till skolan och ansvar för städning, tillsyn och eventuell skadegörelse.

Ett eventuellt uppdrag ska även sättas i relation till dagens nyttjande av lokalerna. Vid uthyrning av en idrottsal ingår nyttjande av omklädnings- och duschrum för den som hyr salen. På enstaka skolor kan det också finnas särskilda omklädningsrum för uteidrott, vilket skulle kunna vara en resurs för eventuell intilliggande fotbollsplan. Utbildningsförvaltningen har dock varken kännedom om eller rådighet över föreningslivets nyttjande av omklädningsrummen vid uthyrning. Att hyra ut eller på annat sätt tillgängliggöra enstaka omklädningsrum förutsätter att det också är möjligt att administrera i idrottsförvaltningens bokningssystem.

Både planlösning och lås- och larmanordningar behöver medge att rätt lokal kan öppnas upp samtidigt som skolans övriga lokaler skyddas. Att installera särskilda lösningar för att tillgängliggöra en eller ett fåtal toaletter innebär sannolikt betydande kostnader som i så fall skulle belasta skolpengen. Om sådana lösningar skulle hanteras på samma sätt som befintlig uthyrning via idrottsförvaltningens bokningssystem skulle de bekostas av idrottsnämnden, som i så fall skulle behöva prioritera kostnaden mot behovet.

Förvaltningen bedömer avslutningsvis att antalet skolor som har en lämplig planlösning och samtidigt ligger i anslutning till en befintlig fotbollsplan som används för föreningsidrott och saknar tillgång till toaletter är relativt litet. Därför ser förvaltningens i nuläget en begränsad potentiell nytta med åtgärden. Innan ett eventuellt uppdrag ges åt förvaltningar och bolag bör en analys göras av den potentiella nyttan utifrån fotbollsplanernas geografiska placering i relation till lämpliga skolor.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 8 december 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningen instämmer i att det är viktigt att skapa förutsättningar för de prioriterade grupperna där flickor ingår och göra särskilda satsningar för att stimulera flickors fysiska aktivitet. Tillgången till omklädningsrum och toaletter har särskilt stor betydelse för flickors deltagande i idrottsaktiviteter och därför är det av mycket stor vikt att dessa grundläggande funktioner finnas tillgängliga.

Mot bakgrund av detta anser koncernledningen att SISAB bidrar genom att, precis som för idrottslokaler, tillgängliggöra toaletter och duschar utanför skoltid via idrottsförvaltningens bokningsportal. Dessutom deltar bolaget även i ett gemensamt

uppdrag med fokus på att utreda hur fler idrottssalar och därmed fler toaletter och omklädningsrum kan tillgängliggöras för allmänheten i anslutning till skolor och idrottsytor.

Underremiss

SISABs remissvar har i huvudsak följande lydelse:

SISAB tillhandahåller, precis som för idrottslokaler, tillgång till toaletter och duschutrymmen utanför skoltid via idrottsförvaltningens bokningsportal. När en förening bokar en lokal får den automatiskt tillgång till tillhörande hygienutrymmen.

Bolaget deltar tillsammans med idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen i ett gemensamt stadsövergripande arbete med målet att öppna fler idrottslokaler för allmänheten. I detta ingår att utreda möjligheten att tillgängliggöra idrottssalar i fler skolor samt att utöka öppettiderna. Detta arbete kan också innebära att fler toaletter och omklädningsrum görs tillgängliga, särskilt där dessa ligger nära exempelvis fotbollsplaner.

Norrtulls sportklubb

Norrtulls sportklubbs yttrande daterat den 22 december 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Tack för möjligheten att återkoppla kring remissen om omklädningsrum och toaletter kring stadens planer.

Vi delar uppfattningen att omklädningsrum och toaletter är en viktig del för att kunna erbjuda en trygg miljö kring stadens fotbollsplaner. Omklädningsrummens utformning kan dock ses över då nyttjandet av dessa rum har förändrats över tid. Det är numera inte av lika stor vikt att det finns dusch, men att det finns ett utrymme för samling och avslut, och med möjlighet att gå på toaletten ser vi skulle vara värdefullt för att få fler att fortsätta med sin idrott.

Utöver tillgången till omklädningsrum och toalett, så att det även finns tillgång till vatten att fylla (och återfylla) vattenflaskor skulle även bidra till än bättre tränings- och tävlingsförutsättningar. Vi ställer oss således bakom nedanstående att-satser.

ATT ge berörda nämnder och bolag i uppdrag att säkerställa att samtliga fotbollsplaner i staden har tillgång till toaletter.

ATT ge berörda nämnder och bolag i uppdrag att säkerställa att det även finns tillgång till omklädningsrum vid större fotbollsplaner och anläggningar

Stockholms fotbollförbund

Stockholms fotbollförbunds yttrande daterat den 15 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms Fotbollförbund har tagit del av motionen om att säkerställa tillgång till toaletter och omklädningsrum vid stadens fotbollsplaner. Förbundet delar fullt ut motionärens uppfattning och ställer sig bakom förslaget i sin helhet.

Sammanfattning

Vi instämmer i att tillgången till toaletter och omklädningsrum är en grundläggande förutsättning för ett tryggt, inkluderande och jämställt idrottsutövande. Det är oacceptabelt att många av stadens fotbollsplaner fortfarande saknar dessa funktioner, vilket i praktiken utestänger många – särskilt flickor och unga kvinnor – från att delta på lika villkor.

Bakgrund och behov

Fotbollen är den största idrotten i Stockholm, både bland flickor och pojkar. Samtidigt visar statistik att endast en fjärdedel av planutnyttjandet sker av flickor. En viktig orsak till detta är att miljöerna kring planerna inte är utformade med trygghet och tillgänglighet i fokus. Tillgång till toaletter och omklädningsrum påverkar inte bara den fysiska bekvämligheten, utan också känslan av trygghet och värdighet vid idrottsutövande. Detta gäller i synnerhet för flickor i puberteten, där avsaknaden av dessa funktioner kan vara direkt avgörande för om man väljer att fortsätta spela fotboll.

Förbundets ståndpunkt

Stockholms Fotbollförbund anser att:

- Det ska vara standard att toaletter finns tillgängliga vid samtliga fotbollsplaner i staden.
- Omklädningsrum ska finnas vid större planer och anläggningar, i en omfattning som motsvarar behovet hos både flick- och pojklag. Även separata omklädningsrum för domare måste kunna tillgodoses vid matcher som spelas med 15-åringar eller äldre. Även flickor/damer är domare.
- Staden bör aktivt samverka mellan berörda förvaltningar och bolag, exempelvis utbildningsförvaltningen och SISAB, för att bättre nyttja befintliga skolor och idrottshallar i anslutning till planerna.
- Nya investeringar i anläggningar ska alltid inkludera dessa grundläggande funktioner i planeringsskedet.

Avslutande synpunkter

Frågan om toaletter och omklädningsrum handlar i grunden om jämställdhet, inkludering och trygghet – tre värden som är centrala för hela fotbollsrorelsen. Vi ser denna motion som ett viktigt steg mot en mer jämlik idrottsstad där alla barn och unga ges samma möjlighet att delta och trivas inom fotbollen.

Stockholms Fotbollförbund tillstyrker därför motionen i sin helhet

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation av Claes Nyberg (C) och Andréa Hedin m.fl. (alla M)

1. Att tillstyrka motionen i sin helhet.
2. Att därutöver anföra:

Vi välkomnar att utbildningsförvaltningen ser positivt på motionens grundläggande intentioner, men konstaterar samtidigt att man undervärderar förslaget fördelar för stadens medborgare och folkhälsan för att istället fokusera på administrativa utmaningar. När det gäller barn och ungas idrottande anser vi att staden aktivt ska undanröja hinder, inte acceptera de som givna eller för arbetsamma för att korrigeras.

Förslaget innebär inte att skolorna öppnas upp för allmänheten under skoltid, utan ett tillgängliggörande av faciliteter inom existerande ramverk för bokningsbara lokaler. Förvaltningen gör även i sitt remissvar ett antagande om att ”antalet skolor som har en lämplig planlösning och samtidigt ligger i anslutning till en befintlig fotbollsplan som används för föreningsidrott och saknar tillgång till toaletter är relativt litet”, något vi anser istället behöver kartläggas. Det som kan anses vara ett relativt litet behov kan i själva verket vara avgörande på individuell nivå och ett specifikt närområde, om flickor avstår från att idrotta. Det innebär en stor förlust för såväl jämställdhet, folkhälsa och föreningsliv.

Bortsett från ett fåtal lokaler, som med fördel kan identifieras i en kartläggning, så har många frågor kring passersystem och ansvarsfördelning redan adresserats i arbetet med att öppna upp bokningsbara skollokaler, framförallt för idrott. Förvaltningen skriver även att betydande kostnader kan medföra med anpassningsåtgärder – vilket vi menar behöver hanteras nämndövergripande och i samverkan. Det är även direkt motsägelsefullt att både hänvisa till att antalet lämpliga platser är litet samtidigt som åtgärden medför betydande kostnader.

Vi delar inte slutsatsen att nyttan är begränsad. De hinder som lyfts är av organisatorisk och teknisk karaktär och kan hanteras inom ramen för en stadsgemensam utredning och samverkan. För att skapa likvärdiga villkor för flickors och pojkars idrottande är det avgörande att staden säkerställa att toaletter och omklädningsrum finns tillgängliga vid fotbollsplaner.